

BEROEPSKWALIFICATIEDOSSIER

Educatief begeleider jonge kinderen

////////////////////////////////////
BK-0614-1

1. Globaal

1.1 TITEL

Educatief begeleider jonge kinderen

1.2 DEFINITIE

De 'Educatief begeleider jonge kinderen' creëert een rijke zorg-, speel-, leef- en leeromgeving voor jonge kinderen en ondersteunt de ontwikkeling van elk kind, afgestemd op de ontwikkelingsleeftijd en specifieke ondersteuningsbehoeften. Daarbij is deze professional een coachende en trekkende kracht op de werkvloer: door educatieve expertise gedreven motiveert en inspireert de begeleider collega's en stagiairs, stimuleert samenwerking en draagt actief bij aan een leerrijke en betrokken werkomgeving.

1.3 EXTRA INFORMATIE

Hieronder het verschil tussen de beroepen 'Pedagogisch coach', 'Kinderbegeleider' en 'Educatief begeleider jonge kinderen' en een woordverklaring van enkele concepten in dit profiel:

Het onderscheid tussen de Pedagogisch coach, Kinderbegeleider en Educatief begeleider jonge kinderen ligt in hun verantwoordelijkheden en positie binnen de kinderopvang en educatieve sector.

De Kinderbegeleider werkt dagelijks op de werkvloer en richt zich op de verzorging, opvang en begeleiding van jonge kinderen waarbij het creëren van een warme, veilige en stimulerende omgeving centraal staat.

De Educatief begeleider jonge kinderen is eveneens actief op de werkvloer maar neemt daarnaast een coachende rol op binnen het team. Deze professional ondersteunt de pedagogische kwaliteit, motiveert en inspireert collega's door good practices en evidence-informed kennis te delen en draagt bij aan een rijke speel- en leeromgeving. Daarnaast begeleidt hij/zij kinderen bij transitiemomenten, fungeert als referentiepersoon voor kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften en neemt het

mentorschap op voor nieuwe collega's en stagiairs.

In tegenstelling tot deze twee profielen staat de Pedagogisch coach niet op de werkvloer met de kinderen maar ondersteunt hij/zij het team op beleidsmatig en strategisch niveau. De pedagogisch coach richt zich op de professionalisering van kinderbegeleiders en educatief begeleiders door middel van vorming en begeleiding met als doel de pedagogische kwaliteit binnen de organisatie en overheen organisaties te versterken.

Hierdoor vormt de educatief begeleider jonge kinderen een essentiële brug tussen de kinderbegeleider, die rechtstreeks met kinderen werkt, en de pedagogisch coach, die op een overstijgend niveau werkt aan kwaliteitsverbetering.

Hieronder de woordverklaring van vakterminologie van deze beroepskwalificatie:

Jonge kinderen:

De Educatief Begeleider Jonge Kinderen bouwt expertise op over de ontwikkeling van en het pedagogisch werken met jonge kinderen van 0 tot 6 jaar, waarbij uitgegaan wordt van de ontwikkelingsleeftijd van elk kind.

Pedagogische continuïteit:

Tijdens de eerste zes levensjaren ontwikkelen kinderen zich zeer snel op verschillende domeinen die onderling in wisselwerking staan. Zij kunnen zich pas optimaal ontwikkelen wanneer ze zich goed en intrinsiek gemotiveerd voelen, zich begrepen en gerespecteerd voelen en wanneer hun interesses gevolgd worden. Het is dus van groot belang dat kinderen zich thuis voelen in de pedagogische praktijk.

De noodzakelijke pedagogische continuïteit wordt bekomen wanneer:

- 'zorg' en 'leren' samenvallen. Er wordt integraal tegemoet gekomen aan de behoeften van elk kind en dit vanuit een kijk op de volledige ontwikkeling van het kind.
- een kindvolgende benadering gehanteerd wordt. Elk kind is uniek, en bij het pedagogisch handelen wordt er gezorgd voor een goede balans tussen de zelfsturing van het kind en de stimulering en ondersteuning door de begeleider/leerkracht.
- er afstemming bestaat rond de gehanteerde kaders en concepten die in de verschillende contexten gebruikt worden: pedagogisch kader, ontwikkelingsdoelen, welbevinden en betrokkenheid, ... (Vlaamse Gemeenschapscommissie, Onderwijscentrum Brussel en Entiteit Gezin (2019): 'Visienota EDUCARE / Transitie 0-6 jaar')

Ouders:

Ouders zijn de personen in het thuismilieu van het kind die verantwoordelijkheid voor dat kind dragen. Het kan ook gaan om een grootouder, een plusouder, pleegouder, voogd ...

Mentee:

Een mentee is een persoon die begeleiding ontvangt van een mentor, vaak in de vorm van coaching, ondersteuning en advies.

Horizontale en verticale continuïteit in de overgangsmomenten:

Horizontale continuïteit verwijst naar de samenhang en consistentie van zorgen, spelen en leren tussen verschillende opvoedingsomgevingen voor kinderen en gezinnen gedurende de dag.

Bijvoorbeeld de samenhang en consistentie van zorgen, spelen en leren tussen school, buitenschoolse opvang, bibliotheek, speelgroepen...

Verticale continuïteit verwijst naar de samenhang en consistentie van zorgen, spelen en leren tussen de verschillende opvoedingsomgevingen die kinderen en gezinnen tegenkomen naarmate ze opgroeien. Bijvoorbeeld van kinderopvang naar kleuterschool, van kleuterschool naar basisschool ...

1.4 SECTOREN

- Andere
Onderwijs
- Overheid/Geen PC
- Social profit (PC331 Vlaamse welzijns- en gezondheidssector)

1.5 BETROKKEN (ARBEIDSMARKT)ACTOREN

Hoofdindieners

Vlaams Welzijnsverbond
Hendrik Delaruelle
Guimardstraat 1
1040 Brussel (Etterbeek)

VBJK (Vernieuwing in de Basisvoorzieningen voor Jonge Kinderen)
Goedele De Nil
Raas van Gaverestraat 67A
9000 Gent

VVSG (Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten vzw)
Veronique Janssens
Bischoffsheimlaan 1-8
1000 Brussel

Opgroeien
Veronique Volders
Hallepoortlaan 27
1060 Brussel (Sint-Gillis)

SOM (De federatie van sociale ondernemingen VZW)
Marleen Roesbeke
Sint-Jansstraat 30
1000 Brussel

Dienst Kinderopvang Stad Gent

Lieve De Bosscher
Botermarkt 1
9000 Gent

VIVO (Vlaams Instituut voor Vorming en Opleiding)
Elke Vastiau
Saintelettesquare 13-15
1000 Brussel

Elmer
Anne Lambrechts
Vooruitgangstraat 317
1030 Brussel (Schaarbeek)

Mede-indieners

VDAB (Vlaamse Dienst Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding)
Keizerslaan 11
1000 Brussel

1.6 REFERENTIEKADER

Gehanteerde referentiekaders

- Regelgeving: Decreet van 20 april 2012 houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters
- Regelgeving: Besluit van de Vlaamse Regering van 22 november 2013 houdende de vergunningsvoorwaarden en het kwaliteitsbeleid voor gezinsopvang en groepsopvang van baby's en peuters
- Regelgeving: Decreet van 3 mei 2019 houdende de organisatie van buitenschoolse opvang en de afstemming tussen buitenschoolse opvang en activiteiten (BOA).
- Regelgeving: Besluit van de Vlaamse Regering van 1 januari 2022 tot toekenning van een kwaliteitslabel aan organisatoren van kleuteropvang
- Regelgeving: Koninklijk besluit van 29 februari 2024 van Activiteiten van het Dagelijks Leven (ADL)
- Regelgeving: Koninklijk besluit van 29 februari 2024 tot vaststelling van de datum van inwerkingtreding van de wet van 11 juni 2023 tot wijziging van artikel 124, 1°, van de wet betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, gecoördineerd op 10 mei 2015, teneinde de wetgeving betreffende de uitoefening van technische verpleegkundige verstrekkingen door een mantelzorger of door een bekwame helper, hierin aan te passen, en tot vaststelling van de lijst van de technische verpleegkundige verstrekkingen die kunnen worden toegestaan aan een bekwame helper, alsook de voorwaarden voor de uitoefening ervan en de vereiste opleidingsvoorwaarden voor die toelating
- Competent 2.0 Beroepscompetentieprofiel: Verantwoordelijke kinderopvang
- Onderzoek/studie: MeMoQ (Meten en Monitoren van de kwaliteit in de kinderopvang van baby's en peuters) is een onderzoeksproject in opdracht van Kind en Gezin. MeMoQ is een

samenwerking tussen de Vakgroep Sociaal Werk en Sociale Pedagogiek van de Universiteit Gent en het Expertisecentrum Ervaringsgericht Onderwijs KU Leuven. 2016

- Onderzoek/studie: Vandenbroeck, M.; Devlieghere, J.; Van Leeuwen, K. & Declercq B. (2024). De pedagogische kwaliteit van de Vlaamse kinderopvang. MeMoQ.1. Syntheserapport: de pedagogische kwaliteit van de Vlaamse kinderopvang Gent-Leuven: UGent – KU Leuven.
- Onderzoek/studie: Pedagogisch Raamwerk voor de kinderopvang van baby's en peuters, in opdracht van Kind en Gezin, een samenwerking tussen de Vakgroep Sociale Agogiek UGent en het Expertisecentrum Ervaringsgericht Onderwijs KU Leuven Meten en Monitoren van de Kwaliteit in de Kinderopvang van baby's en peuters, september 2014

Relatie tot het referentiekader

Alle competenties van dit profiel zijn in overeenstemming met voorgenoemde regelgeving en zijn evidence-informed onderbouwd op basis van het hierboven genoemde wetenschappelijke onderzoek.

De competenties van het Competent beroepscompetentieprofiel "Verantwoordelijke kinderopvang (OP-336)" komen het best overeen met de competenties van de "Educatief begeleider jonge kinderen".

De essentiële competenties stemmen als volgt overeen volgens het best-fit-principe met de competenties van de beroepskwalificatie:

- Een team coördineren (SK-384) met "Werkt in teamverband", "Neemt het mentorschap op van nieuwe collega's en mensen in opleiding", "Plant actief de eigen werkzaamheden" en "Bouwt de eigen deskundigheid op"
- Het pedagogisch project bepalen (SK-7381) met "Reflecteert over het pedagogisch handelen" en "Creëert een rijke en betekenisvolle zorg-, speel-, leef- en leeromgeving voor alle kinderen (individueel en in groep)"
- De kwaliteit van de kinderopvang bewaken (SK-20021) met "Werkt kwaliteitsvol", "Reflecteert over het pedagogisch handelen" en "Werkt duurzaam en milieubewust".
- Familiedossiers opvolgen (SK-7652) met "Bouwt een samenwerkingsrelatie met de ouders als eerste opvoedingspartner", "Ondersteunt de ontwikkeling van elk kind met oog voor eventuele specifieke ondersteuningsbehoeften" en "Werkt digitaal".
- De integratie van kinderen begeleiden (SK-1718) met "Begeleidt kinderen bij horizontale en verticale overgangsmomenten" en "Creëert een rijke en betekenisvolle zorg-, speel-, leef- en leeromgeving voor alle kinderen (individueel en in groep)"
- Het gedrag en de ontwikkeling van kinderen observeren (SK-14801) met "Handelt op basis van observatie van het welbevinden en de betrokkenheid van het kind in functie van de ontwikkeling"
- De samenwerking met ouders ondersteunen (SK-9685) met "Bouwt een samenwerkingsrelatie uit met de ouders als eerste opvoedingspartner"
- Een partnernetwerk uitbouwen (SK-6358) met "Werkt met externen" en "Ondersteunt de ontwikkeling van elk kind met oog voor eventuele specifieke ondersteuningsbehoeften"
- Veiligheidsvoorzieningen controleren (SK-7437) met "Werkt met oog voor welbevinden, veiligheid, orde en netheid" en "Werkt kwaliteitsvol"
- Noodmaatregelen nemen bij een incident (SK-5032) met "Werkt met oog voor welbevinden, veiligheid, orde en netheid" en "Voert EHBO uit"

De optionele competenties stemmen als volgt overeen volgens het best-fit-principe met de competenties van de beroepskwalificatie:

- De leefruimte inrichten (SK-14942) met "Creëert een rijke en betekenisvolle zorg-, speel-, leef- en leeromgeving voor alle kinderen (individueel en in groep)" en "Werkt duurzaam en milieubewust"
- Sociaal-educatieve infosessies organiseren (SK-3498) met "Werkt buurtgericht"
- Kinderen begeleiden tijdens spelactiviteiten (SK-14883) met "Creëert een rijke en betekenisvolle zorg-, speel-, leef- en leeromgeving voor alle kinderen (individueel en in groep)" en "Realiseert betekenisvolle interacties met en voor alle kinderen doorheen de zorg-, speel-, leef- en leermomenten".
- Spelactiviteiten organiseren (SK-14882) met "Creëert een rijke en betekenisvolle zorg-, speel-, leef- en leeromgeving voor alle kinderen (individueel en in groep)"
- Kinderen begeleiden bij dagelijkse handelingen (SK-14882) met "Creëert een rijke en betekenisvolle zorg-, speel-, leef- en leeromgeving voor alle kinderen (individueel en in groep)" , "Realiseert betekenisvolle interacties met en voor alle kinderen doorheen de zorg-, speel-, leef- en leermomenten" en "Werkt met oog voor voedselveiligheid"
- Sociale vaardigheden van kinderen ondersteunen (SK-14881) met "Ondersteunt de ontwikkeling van elk kind met oog voor eventuele specifieke ondersteuningsbehoeften", "Creëert een rijke en betekenisvolle zorg-, speel-, leef- en leeromgeving voor alle kinderen (individueel en in groep)" en "Realiseert betekenisvolle interacties met en voor alle kinderen doorheen de zorg-, speel-, leef- en leermomenten"
- Zorg verlenen aan kinderen (SK-2146) met "Voert EHBO uit", "Creëert een rijke en betekenisvolle zorg-, speel-, leef- en leeromgeving voor alle kinderen (individueel en in groep)" , "Realiseert betekenisvolle interacties met en voor alle kinderen doorheen de zorg-, speel-, leef- en leermomenten", "Werkt met oog voor hygiëne" en "Werkt duurzaam en milieubewust"
- Noodzorgsituaties vaststellen (SK-7310) met "Handelt op basis van observatie van het welbevinden en de betrokkenheid van het kind in functie van de ontwikkeling" en "Werkt met oog voor welbevinden, veiligheid, orde en netheid".
- Doorverwijzen binnen de zorgverlening (SK-15722) met "Ondersteunt de ontwikkeling van elk kind met oog voor eventuele specifieke ondersteuningsbehoeften"

De volgende competenties behoren volgens de betrokken sectoren niet tot de beroepskwalificatie van de educatief begeleider jonge kinderen:

- Personeelsbeheer uitvoeren (SK-4589)
- Boekhoudkundig beheer uitvoeren (SK-7581)

2. Competenties

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
Vakspecifieke competenties				
1. Past reflectiemethodes toe op het pedagogisch handelen				
• Reflecteert vanuit ervaringen met kinderen, ouders, team en buurt	✓			• Kennis van de maatschappelijke en lokale context en ontwikkelingen • Kennis van ervaringsgebieden (in pedagogisch raamwerk) • Kennis van ontwikkelingspsychologische modellen • Kennis van pedagogische principes en theorieën • Kennis van reflectiemodellen en -methodieken
• Onderneemt bijkomende acties voor verdiepende reflectie	✓			
• Verbindt de ervaringen met theoretische handvatten	✓			
• Plaatst reflecties binnen een ruimer perspectief van (steeds veranderende) lokale en maatschappelijke context		✓		
• Stuurt het handelen bij op basis van reflectie		✓		
2. Handelt op basis van observatie van het welbevinden en de betrokkenheid van het kind in functie van de ontwikkeling				
• Observeert gedrag van het kind met doelgerichte focus	✓			• Kennis van grensoverschrijdend gedrag • Kennis van groepsdynamiek • Kennis van sociale interacties • Kennis van handelingsgericht werken • Kennis van hechtingstheorieën • Kennis van observatiemodellen en -methodieken • Kennis van ontwikkelingspsychologische modellen • Kennis van documentatiemethodes
• Kiest doelgericht een gepast moment en observatiemethode	✓			
• Gebruikt bijkomende informatie over het kind en de context van relevante betrokkenen	✓			
• Interpreteert de observaties binnen de ruimere context van de leefwereld van het kind		✓		
• Gebruikt relevante rapportage en documentatiemethoden		✓		

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
• Handelt gepast bij signalen van verontrusting		✓		• Kennis van rapportagetechnieken • Kennis van signalen van verontrusting in de thuissituatie • Kennis van communicatietheorie en -strategieën
• Stuurt het handelen bij op basis van observatie		✓		
• Herkent gedrag dat verontrustend is	✓			
3. Creëert een rijke en betekenisvolle zorg-, speel-, leef- en leeromgeving voor alle kinderen (individueel en in groep)				
• Zet ruimte en materiaal in, in functie van een rijke zorg-, speel-, leef- en leeromgeving			✓	• Kennis van algemeen dagelijkse handelingen (ADL) • Kennis van (buiten) slapen • Kennis van (preventieve) gezondheidszorg (bvb voeding, beweging....) • Kennis van buitenspelen • Kennis van de ruimte als derde pedagoog • Kennis van een pedagogische maaltijd • Kennis van het belang van regelmaat in de dagindeling • Kennis van het speelklaar zetten van materiaal • Kennis van open einde materiaal • Kennis van belang van wennen • Kennis van diversiteit en inclusieve praktijken • Kennis van educatieve leeromgeving • Kennis van groepsdynamiek • Kennis van dagstructuren en -planning • Kennis van ontwikkelingsstadia (fysiek, cognitief, sociaal, emotioneel) • Kennis van ruimte- en materiaalgebruik in pedagogische omgevingen • Kennis van socialisatieprocessen
• Draagt bij tot het creëren van een ruimte waar kinderen en gezinnen zich gerepresenteerd voelen		✓		
• Hanteert de dagplanning en -structuur flexibel rekening houdend met de behoeften van kinderen, ouders en team		✓		
• Benut opportuniteiten om de zorg-, speel-, leef- en leeromgeving te verrijken	✓			
• Voegt verdiepende en diverse spelpririkkels toe (binnen-buiten, leeftijd van de kinderen, individueel vs. groep, ...)	✓			
• Neemt zorgtaken op in functie van de behoefte van het kind			✓	
• Organiseert en begeleidt eetmomenten	✓			
• Voert ADL-handelingen uit conform de ADL-wetgeving			✓	

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
• Kennis van speltheorie en spelontwikkeling • Kennis van zorgomgeving				
4. Realiseert betekenisvolle interacties met en voor alle kinderen doorheen de zorg-, speel-, leef- en leermomenten				
• Zorgt voor een emotioneel veilige context	✓			• Kennis van de verschillende speelgebieden • Kennis van kinderparticipatie • Kennis van risicovol spel • Kennis van speelvisies • Kennis van adequate begeleidershouding • Kennis van adequate begeleidingsstijl(en) • Kennis van betekenisvolle interacties • Kennis van diversiteit en inclusieve praktijken • Kennis van groepsdynamiek • Kennis van hechtingstheorieën • Kennis van emotionele ontwikkeling • Kennis van interactievaardigheden • Kennis van leertheorieën en -strategieën • Kennis van ontwikkelingspsychologische modellen • Kennis van opvoedingsvaardigheden • Kennis van structuur en routines • Kennis van taalontwikkeling, taalstimulering en meertaligheid • Kennis van vigerende modellen over speelleeromgevingen
• Handelt vanuit het perspectief van de kinderen	✓			
• Moedigt kinderen aan en geeft feedback		✓		
• Zet bewust verschillende begeleidingsrollen in om spelen en ontdekken te ondersteunen	✓			
• Verrijkt verzorgingsmomenten met emotionele en educatieve ondersteuning	✓			
• Neemt ook subtiele signalen van kinderen waar		✓		
• Creëert rijke en talige interacties met en tussen kinderen		✓		
• Benut taal in al zijn facetten (verbaal, non-verbaal, schriftelijk)	✓			
• Ondersteunt meertaligheid	✓			
• Versterkt relaties tussen kinderen onderling		✓		
• Reageert (pro-)actief bij conflicten tussen kinderen		✓		
• Stimuleert expressie en creativiteit	✓			
• Reageert gepast op ongewenst gedrag van kinderen en tussen kinderen		✓		
5. Ondersteunt de ontwikkeling van elk kind vanuit een inclusieve visie met oog voor specifieke ondersteuningsbehoeften				

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
Herkent signalen van specifieke ondersteuningsbehoeften bij het kind en het gezin		✓		- Kennis van diversiteit en inclusieve praktijken - Kennis van specifieke ondersteuningsinterventies en -strategieën - Kennis van ontwikkelingspsychologische modellen - Kennis van screeningtools - Kennis van specifieke ondersteuningsbehoeften - Kennis van communicatietheorie en -strategieën
Gaat open in dialoog met ouders (zorgen benoemen, vragen stellen, erkenning geven...)		✓		
Besprekt signalen en bezorgdheden met het team		✓		
Draagt in samenspraak met ouders bij in het plan van aanpak en het ondersteuningsplan		✓		
Werkt samen met externe partners aan het ondersteuningsplan van het kind vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid		✓		
6. Begeleidt kinderen bij horizontale en verticale overgangsmomenten om pedagogische continuïteit te realiseren *				
Realiseert warme transities (wenmomenten, nieuwe school, thuis – opvang – school, ...)		✓		- Kennis van beleidskaders rond overgangsmomenten en -beleid - Kennis van fases en drempels bij overgangen - Kennis van hechtingstheorieën - Kennis van modellen voor horizontale en verticale continuïteit - Kennis van observatiemodellen en -methodieken - Kennis van ontwikkelingspsychologische modellen - Kennis van belang van pedagogische continuïteit
Signaleert drempels bij overgangen aan het team en zoekt mee naar mogelijkheden om deze bij te sturen of weg te werken		✓		
* zie woordverklaring in 'extra info'				
7. Bouwt een samenwerkingsrelatie uit met de ouders als eerste opvoedingspartner				
Communiqueert met ouders in een wederkerige dialoog vanuit respect voor eigenheid en diversiteit		✓		- Kennis van contextuele theorie - Kennis van ethiek en deontologie - Kennis van gezinspedagogiek en -diversiteit in samenlevingsvormen

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
Betrekt ouders als actieve partner doorheen alle aspecten van het professioneel functioneren		✓		- Kennis van ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie - Kennis van communicatietheorie en -strategieën
Gaat proactief en oplossingsgericht in dialoog bij spanning en conflict		✓		
Faciliteert ouderbetrokkenheid		✓		
Documenteert en rapporteert op maat van ouders	✓			
Zet methodes in om ouders te verbinden met elkaar	✓			
8. Werkt buurtgericht				
Benut opportuniteiten in de buurt om de zorg-, speel-, leef- en leeromgeving van alle kinderen te verrijken	✓			- Basiskennis sociologie (gemeenschapsstructuren en sociale cohesie) - Basiskennis van projectwerking - Kennis van beleidskaders- en regelgeving - Kennis van gezins- en ouderparticipatie - Kennis van sociale structuren
Bevordert ontmoeting en sociale cohesie in en met de buurt		✓		
Werkt activiteiten met buurtpartners mee uit	✓			
Promoot activiteiten en enthousiasmeert ouders en de buurt		✓		
9. Neemt het mentorschap op van nieuwe collega's en mensen in opleiding				
Inspireert met goede praktijkvoorbeelden	✓			- Kennis van professionaliseringsbeleid van mentee - Kennis van het onderwijslandschap - Kennis van coachingsmodellen - Kennis van competentiegericht werken (opbouw van leertrajecten ifv leerdoelen en faciliteren van een kansrijke leeromgeving) - Kennis van leertheorieën en -strategieën - Kennis van modeling (model staan) - Kennis van motivatietheorieën
Faciliteert een krachtige en kansrijke leeromgeving (= een context die leerrendement creëert)	✓			
Werkt samen aan de doelstellingen/leerdoelen/competenties die van de mentee worden verwacht (planmatig & doelgericht werken)	✓			
Besprekt het groeitraject van de mentee en zijn/haar leerkansen met het team (collega's en leidinggevende)		✓		

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
• Reflecteert over het eigen mentorschap en stuurt het bij		✓		• Kennis van observatiemodellen en -methodieken • Kennis van pedagogische en didactische methodieken • Kennis van communicatietheorie en -strategieën • Kennis van intervisiemodellen
• Past de mentorstijl aan op maat van de mentee		✓		
• Draagt bij aan de leercultuur van het team		✓		
• Deelt effectieve pedagogische methoden met argumenten en voorbeelden	✓			
10. Biedt adequate eerste hulp en aanvullende zorg aan bij jonge kinderen				
• Herkent de symptomen van ziek zijn	✓			• Kennis van algemeen dagelijkse handelingen (ADL) • Kennis van reanimatietechnieken voor baby's en peuters • Kennis van spoelen van neus, ogen en oren • Kennis van nemen parameters • Kennis van medicatie toedienen • Kennis van temperatuur nemen • Kennis van vaststellen saturatie • Kennis van nemen hartslag • Kennis van monitoring van kinderen met slaapapneu • Kennis van nemen glycemie • Kennis van toedienen van medicatie via subcutane weg
• Meet parameters behorende tot een aantal biologische functiestelsels*			✓	
• Dient de voorgeschreven medicatie toe via subcutane weg, na evaluatie van de arts *			✓	
• Handelt volgens de voorgeschreven procedures als de veiligheid van een kind in gevaar is			✓	
• Voert specifieke reanimatievaardigheden uit			✓	
• Dient voorgeschreven medicatie toe (ADL)			✓	
* Handelingen uit de wetgeving 'Bekwame Helper'				
11. Werkt met oog voor voedselveiligheid				
• Werkt conform voedselveiligheidsvoorschriften en -richtlijnen	✓			• Kennis van allergenen • Kennis van kruisbesmetting • Kennis van voedselveiligheidsvoorschriften en -richtlijnen
• Past preventieve maatregelen toe om voedselveiligheid op het werk te garanderen	✓			
• Instrueert medewerkers in het werken volgens en voedselveiligheidsvoorschriften en -richtlijnen	✓			
12. Voert EHBO uit				

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
• Herkent levensbedreigende en niet-levensbedreigende situaties	✓			• Grondige kennis van BLS en AED • Grondige kennis van EHBO (eerste zorgen bij bloedingen, verwondingen, verstikking, vergiftiging, insectenbeten ...) • Grondige kennis van voorgeschreven procedures m.b.t. EHBO
• Houdt zich aan de voorgeschreven procedures voor eerste hulp	✓			
• Zorgt voor de eigen veiligheid, deze van de persoon in nood en van de omstaanders	✓			
• Alarmeert interne verantwoordelijken of externe hulpdiensten volgens de ernst en toestand van de persoon in nood	✓			
• Past de noodzakelijke eerste hulp toe			✓	
• Voert BLS (basic life support) met en zonder AED (automatische externe defibrillator) uit			✓	
13. Werkt met oog voor hygiëne				
• Werkt conform hygiënevoorschriften en -richtlijnen	✓			• Kennis van hygiënevoorschriften en -richtlijnen
• Past preventieve maatregelen toe om hygiëne op het werk te garanderen	✓			
• Instrueert medewerkers in het werken volgens hygiënevoorschriften en -richtlijnen	✓			
Algemene competenties				
14. Werkt in teamverband				
• Houdt zich aan de afspraken van het team		✓		• Kennis van de rollen van de teamleden • Kennis van informatiesystemen • Kennis van interdisciplinair werken • Kennis van organisatiecultuur • Kennis van organisatiegebonden richtlijnen • Kennis van organisatiestructuur • Kennis van teamgericht handelen • Kennis van vakterminologie • Kennis van communicatietechnieken
• Geeft constructieve feedback		✓		
• Gaat constructief om met feedback		✓		
• Communiceert effectief en efficiënt	✓			
• Past het taalgebruik aan in functie van de teamleden, zowel naar inhoud als naar vorm		✓		
• Wisselt informatie uit	✓			

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
- Past zich flexibel aan wijzigende omstandigheden aan - Werkt effectief en efficiënt samen		✓		Kennis van sociale vaardigheden
15. Werkt samen met externen				
- Werkt effectief en efficiënt samen met externen - Consulteert externen bij vragen en/of problemen - Communiqueert effectief en efficiënt met externen - Wisselt informatie uit met externen		✓		- Kennis van de rollen van externe partners - Kennis van het professionele netwerk - Kennis van organisatiegebonden richtlijnen - Kennis van communicatietechnieken
16. Werkt digitaal				
- Gebruikt digitale communicatietools effectief en efficiënt - Werkt met digitale documenten en bestanden - Gebruikt software en applicaties - Past digitale veiligheidsregels toe - Past privacyregels toe - Werkt conform digitale werkmethodes en richtlijnen - Werkt samen in digitale omgevingen		✓		- Kennis van (bedrijfseigen) software en applicaties - Kennis van digitale communicatietools - Kennis van digitale veiligheidsregels - Kennis van digitale werkmethodes en richtlijnen - Kennis van privacyregels
17. Werkt kwaliteitsvol				
- Werkt conform de kwaliteitsvoorschriften en -richtlijnen - Bewaakt de kwaliteit van geleverde diensten - Gaat na wat de oorzaak is van een kwaliteitsafwijking	✓			- Kennis van kwaliteitsbeleid - Kennis van kwaliteitsvoorschriften en -richtlijnen - Kennis van kwaliteitszorg

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
Formuleert verbetervoorstellen i.v.m. kwaliteit		✓		
Werkt mee aan de optimalisatie van de kwaliteitszorg	✓			
Handelt als rolmodel	✓			
Instrueert medewerkers in het werken volgens kwaliteitsvoorschriften- en richtlijnen		✓		
Werkt mee aan de optimalisatie van de kwaliteitszorg		✓		
18. Werkt met oog voor welbevinden, veiligheid, orde en netheid				
Werkt ergonomisch			✓	- Kennis van ergonomische werkhouding - Kennis van hef- en tiltechnieken - Kennis van preventieve maatregelen om veiligheid op het werk te garanderen - Kennis van preventieve maatregelen om welzijn op het werk te garanderen - Kennis van geldende privacywetgeving
Past hef- en tiltechnieken toe			✓	
Past preventieve maatregelen toe om veiligheid op het werk te garanderen	✓			
Werkt conform veiligheidsvoorschriften en -richtlijnen	✓			
Draagt zorg voor het welbevinden op het werk	✓			
Instrueert medewerkers in het werken volgens veiligheidsvoorschriften en -richtlijnen		✓		
Respecteert de geldende privacywetgeving	✓			
19. Werkt duurzaam en milieubewust				
Sorteert afval			✓	- Kennis van (basis)principes van duurzaamheid - Kennis van afvalpreventie - Kennis van richtlijnen voor het sorteren van afval
Gebruikt materialen duurzaam			✓	
Beperkt afval	✓			
Gebruikt water duurzaam			✓	
20. Plant actief de eigen werkzaamheden				

Activiteiten	Vaardigheden			Kenniselementen per activiteitenblok
	Cognitieve	Probleemoplossende	Motorische	
Plant (proactief) de eigen werkzaamheden rekening houdend met de prioriteiten, tijdsbesteding, efficiëntie en gemaakte afspraken	✓			- Kennis van (bedrijfseigen) registratiesystemen - Kennis van (bedrijfsgebonden) richtlijnen - Kennis van probleemoplossend werken - Kennis van werkorganisatie en werkvolgorde
Bereidt de eigen werkzaamheden voor	✓			
Behoudt het overzicht van de eigen werkzaamheden	✓			
Past de planning aan wijzigende omstandigheden		✓		
Past de werkzaamheden aan wijzigende omstandigheden		✓		
Neemt verantwoordelijkheid voor de eigen werkzaamheden	✓			
21. Bouwt de eigen deskundigheid op				
Past de opgebouwde deskundigheid toe in de praktijk	✓			- Kennis van het werkveld - Kennis van reflectietechnieken - Kennis van vakspecifieke bronnen - Kennis van vakspecifieke ontwikkelingen (technieken, materialen, materieel...) - Kennis van vakspecifieke vormen (opleidingen, studiedagen, werkgroepen, colloquia...)
Wisselt deskundigheid uit	✓			
Gaat constructief om met feedback	✓			
Volgt ontwikkelingen in het vakgebied op	✓			
Meldt de behoefte aan vorming	✓			
Vormt zich permanent (formele, informele en niet-formele vormen van levenslang leren)		✓		

2.2 BESCHRIJVING COMPETENTIES ADHV DE DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Basiskennis sociologie (gemeenschapsstructuren en sociale cohesie)
- Basiskennis van projectwerking
- Kennis van algemeen dagelijkse handelingen (ADL)
- Kennis van (buiten) slapen

- Kennis van (preventieve) gezondheidszorg (bvb voeding, beweging....)
- Kennis van buitenspelen
- Kennis van de ruimte als derde pedagoog
- Kennis van professionaliseringsbeleid van mentee
- Kennis van de verschillende speelgebieden
- Kennis van een pedagogische maaltijd
- Kennis van grensoverschrijdend gedrag
- Kennis van het belang van regelmaat in de dagindeling
- Kennis van het onderwijslandschap
- Kennis van het speelklaar zetten van materiaal
- Kennis van kinderparticipatie
- Kennis van open einde materiaal
- Kennis van risicovol spel
- Kennis van speelvisies
- Kennis van (basis)principes van duurzaamheid
- Kennis van (bedrijfseigen) registratiesystemen
- Kennis van (bedrijfseigen) software en applicaties
- Kennis van (bedrijfsgebonden) richtlijnen
- Kennis van adequate begeleidershouding
- Kennis van adequate begeleidingsstijl(en)
- Kennis van afvalpreventie
- Kennis van allergenen
- Kennis van belang van wennen
- Kennis van beleidskaders- en regelgeving
- Kennis van beleidskaders rond overgangsmomenten en -beleid
- Kennis van betekenisvolle interacties
- Kennis van coachingsmodellen
- Kennis van competentiegericht werken (opbouw van leertrajecten ifv leerdoelen en faciliteren van een kansrijke leeromgeving)
- Kennis van contextuele theorie
- Kennis van de maatschappelijke en lokale context en ontwikkelingen
- Kennis van de rollen van de teamleden
- Kennis van de rollen van externe partners
- Kennis van digitale communicatietechnieken
- Kennis van digitale communicatietools
- Kennis van digitale veiligheidsregels
- Kennis van digitale werkmethodes en richtlijnen
- Kennis van diversiteit en inclusieve praktijken
- Kennis van educatieve leeromgeving
- Kennis van ergonomische werkhouding
- Kennis van ervaringsgebieden (in pedagogisch raamwerk)
- Kennis van ethiek en deontologie
- Kennis van fases en drempels bij overgangen
- Kennis van gezins- en ouderparticipatie
- Kennis van gezinspedagogiek en -diversiteit in samenlevingsvormen
- Kennis van groepsdynamiek
- Kennis van sociale interacties
- Kennis van handelingsgericht werken
- Kennis van hechtingstheorieën
- Kennis van emotionele ontwikkeling

- Kennis van hef- en tiltechnieken
- Kennis van het professionele netwerk
- Kennis van het werkveld
- Kennis van hygiënevoorschriften en -richtlijnen
- Kennis van informatiesystemen
- Kennis van interactievaardigheden
- Kennis van interdisciplinair werken
- Kennis van specifieke ondersteuningsinterventies en -strategieën
- Kennis van dagstructuren en -planning
- Kennis van kruisbesmetting
- Kennis van kwaliteitsbeleid
- Kennis van kwaliteitsvoorschriften en -richtlijnen
- Kennis van kwaliteitszorg
- Kennis van leertheorieën en -strategieën
- Kennis van levensreddend handelen
- Kennis van modeling (model staan)
- Kennis van modellen voor horizontale en verticale continuïteit
- Kennis van motivatietheorieën
- Kennis van observatiemodellen en -methodieken
- Kennis van ontwikkelingspsychologische modellen
- Kennis van ontwikkelingsstadia (fysiek, cognitief, sociaal, emotioneel)
- Kennis van opvoedingsvaardigheden
- Kennis van organisatiecultuur
- Kennis van organisatiegebonden richtlijnen
- Kennis van organisatiestructuur
- Kennis van ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie
- Kennis van documentatiemethodes
- Kennis van pedagogische en didactische methodieken
- Kennis van pedagogische principes en theorieën
- Kennis van preventieve maatregelen om veiligheid op het werk te garanderen
- Kennis van preventieve maatregelen om welzijn op het werk te garanderen
- Kennis van privacyregels
- Kennis van probleemoplossend werken
- Kennis van rapportagetechnieken
- Kennis van reflectiemodellen en -methodieken
- Kennis van reflectietechnieken
- Kennis van richtlijnen voor het sorteren van afval
- Kennis van ruimte- en materiaalgebruik in pedagogische omgevingen
- Kennis van screeningtools
- Kennis van signalen van verontrusting in de thuissituatie
- Kennis van teamgericht handelen
- Kennis van sociale structuren
- Kennis van socialisatieprocessen
- Kennis van specifieke ondersteuningsbehoeften
- Kennis van speltheorie en spelontwikkeling
- Kennis van structuur en routines
- Kennis van taalontwikkeling, taalstimulering en meertaligheid
- Kennis van vakspecifieke bronnen
- Kennis van vakspecifieke ontwikkelingen (technieken, materialen, materieel...)
- Kennis van vakterminologie

- Kennis van vigerende modellen over speelleeromgevingen
- Kennis van voedselveiligheidsvoorschriften en -richtlijnen
- Kennis van werkorganisatie en werkvolgorde
- Kennis van zorgomgeving
- Kennis van reanimatietechnieken voor baby's en peuters
- Kennis van spoelen van neus, ogen en oren
- Kennis van nemen parameters
- Kennis van medicatie toedienen
- Kennis van temperatuur nemen
- Kennis van vaststellen saturatie
- Kennis van nemen hartslag
- Kennis van monitoring van kinderen met slaapapneu
- Kennis van belang van pedagogische continuïteit
- kennis van intervisiemodellen
- Kennis van communicatietheorie en -strategieën
- Kennis van communicatietechnieken
- Kennis van geldende privacywetgeving
- Kennis van vakspecifieke vormen (opleidingen, studiedagen, werkgroepen, colloquia...)
- Kennis van intervisiemodellen
- Kennis van nemen glycemie
- Kennis van toedienen van medicatie via subcutane weg
- Kennis van sociale vaardigheden

- Grondige kennis van BLS en AED
- Grondige kennis van EHBO (eerste zorgen bij bloedingen, verwondingen, verstikking, vergiftiging, insectenbeten ...)
- Grondige kennis van voorgeschreven procedures m.b.t. EHBO

Cognitieve vaardigheden

- Reflecteert vanuit ervaringen met kinderen, ouders, team en buurt
- Onderneemt bijkomende acties voor verdiepende reflectie
- Verbindt de ervaringen met theoretische handvatten
- Observeert gedrag van het kind met doelgerichte focus
- Kiest doelgericht een gepast moment en observatiemethode
- Gebruikt bijkomende informatie over het kind en de context van relevante betrokkenen
- Benut opportuniteiten om de zorg-, speel-, leef- en leeromgeving te verrijken
- Voegt verdiepende en diverse spelprikkel toe (binnen-buiten, leeftijd van de kinderen, individueel vs. groep, ...)
- Organiseert en begeleidt eetmomenten
- Zorgt voor een emotioneel veilige context
- Handelt vanuit het perspectief van de kinderen
- Zet bewust verschillende begeleidingsrollen in om spelen en ontdekken te ondersteunen
- Verrijkt verzorgingsmomenten met emotionele en educatieve ondersteuning
- Benut taal in al zijn facetten (verbaal, non-verbaal, schriftelijk)
- Ondersteunt meertaligheid
- Stimuleert expressie en creativiteit
- Documenteert en rapporteert op maat van ouders

- Zet methodes in om ouders te verbinden met elkaar
- Benut opportuniteiten in de buurt om de zorg-, speel-, leef- en leeromgeving van alle kinderen te verrijken
- Werkt activiteiten met buurtpartners mee uit
- Inspireert met goede praktijkvoorbeelden
- Faciliteert een krachtige en kansrijke leeromgeving (= een context die leerrendement creëert)
- Werkt samen aan de doelstellingen/leerdoelen/competenties die van de mentee worden verwacht (planmatig & doelgericht werken)
- Werkt conform hygiënevoorschriften en -richtlijnen
- Past preventieve maatregelen toe om hygiëne op het werk te garanderen
- Instrueert medewerkers in het werken volgens hygiënevoorschriften en -richtlijnen
- Werkt conform voedselveiligheidsvoorschriften en -richtlijnen
- Past preventieve maatregelen toe om voedselveiligheid op het werk te garanderen
- Instrueert medewerkers in het werken volgens en voedselveiligheidsvoorschriften en -richtlijnen
- Herkent levensbedreigende en niet-levensbedreigende situaties
- Houdt zich aan de voorgeschreven procedures voor eerste hulp
- Zorgt voor de eigen veiligheid, deze van de persoon in nood en van de omstaanders
- Alarmeert interne verantwoordelijken of externe hulpdiensten volgens de ernst en toestand van de persoon in nood
- Communiceert effectief en efficiënt
- Wisselt informatie uit
- Communiceert effectief en efficiënt met externen
- Wisselt informatie uit met externen
- Werkt met digitale documenten en bestanden
- Gebruikt software en applicaties
- Past digitale veiligheidsregels toe
- Past privacyregels toe
- Werkt conform digitale werkmethodes en richtlijnen
- Werkt conform de kwaliteitsvoorschriften en -richtlijnen
- Bewaakt de kwaliteit van geleverde diensten
- Gaat na wat de oorzaak is van een kwaliteitsafwijking
- Werkt mee aan de optimalisatie van de kwaliteitszorg
- Handelt als rolmodel
- Past preventieve maatregelen toe om veiligheid op het werk te garanderen
- Werkt conform veiligheidsvoorschriften en -richtlijnen
- Draagt zorg voor het welbevinden op het werk
- Beperkt afval
- Plant (proactief) de eigen werkzaamheden rekening houdend met de prioriteiten, tijdsbesteding, efficiëntie en gemaakte afspraken
- Bereidt de eigen werkzaamheden voor
- Behoudt het overzicht van de eigen werkzaamheden
- Neemt verantwoordelijkheid voor de eigen werkzaamheden
- Past de opgebouwde deskundigheid toe in de praktijk
- Wisselt deskundigheid uit
- Gaat constructief om met feedback
- Volgt ontwikkelingen in het vakgebied op
- Meldt de behoefte aan vorming
- Herkent de symptomen van ziek zijn

- Herkent gedrag dat verontrustend is
- Deelt effectieve pedagogische methoden met argumenten en voorbeelden
- Respecteert de geldende privacywetgeving

Probleemoplossende vaardigheden

- Plaatst reflecties binnen een ruimer perspectief van (steeds veranderende) lokale en maatschappelijke context
- Stuurt het handelen bij op basis van reflectie
- Interpreteert de observaties binnen de ruimere context van de leefwereld van het kind
- Gebruikt relevante rapportage en documentatiemethoden
- Handelt gepast bij signalen van verontrusting
- Stuurt het handelen bij op basis van observatie
- Draagt bij tot het creëren van een ruimte waar kinderen en gezinnen zich gerepresenteerd voelen
- Hanteert de dagplanning en -structuur flexibel rekening houdend met de behoeften van kinderen, ouders en team
- Moedigt kinderen aan en geeft feedback
- Neemt ook subtiele signalen van kinderen waar
- Creëert rijke en talige interacties met en tussen kinderen
- Versterkt relaties tussen kinderen onderling
- Reageert (pro-)actief bij conflicten tussen kinderen
- Reageert gepast op ongewenst gedrag van kinderen en tussen kinderen
- Herkent signalen van specifieke ondersteuningsbehoeften bij het kind en het gezin
- Gaat open in dialoog met ouders (zorgen benoemen, vragen stellen, erkenning geven...)
- Bespreekt signalen en bezorgdheden met het team
- Draagt in samenspraak met ouders bij in het plan van aanpak en het ondersteuningsplan
- Werkt samen met externe partners aan het ondersteuningsplan van het kind vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid
- Realiseert warme transities (wenmomenten, nieuwe school, thuis – opvang – school, ...)
- Signaleert drempels bij overgangen aan het team en zoekt mee naar mogelijkheden om deze bij te sturen of weg te werken
- Communiceert met ouders in een wederkerige dialoog vanuit respect voor eigenheid en diversiteit
- Betrekt ouders als actieve partner doorheen alle aspecten van het professioneel functioneren
- Gaat proactief en oplossingsgericht in dialoog bij spanning en conflict
- Faciliteert ouderbetrokkenheid
- Bevordert ontmoeting en sociale cohesie in en met de buurt
- Promoot activiteiten en enthousiasmeert ouders en de buurt
- Bespreekt het groeitraject van de mentee en zijn/haar leerkansen met het team (collega's en leidinggevende)
- Reflecteert over het eigen mentorschap en stuurt het bij
- Past de mentorstijl aan op maat van de mentee
- Draagt bij aan de leercultuur van het team
- Houdt zich aan de afspraken van het team
- Geeft constructieve feedback
- Gaat constructief om met feedback
- Past het taalgebruik aan in functie van de teamleden, zowel naar inhoud als naar vorm

- Past zich flexibel aan wijzigende omstandigheden aan
- Werkt effectief en efficiënt samen
- Werkt effectief en efficiënt samen met externen
- Consulteert externen bij vragen en/of problemen
- Gebruikt digitale communicatietools effectief en efficiënt
- Werkt samen in digitale omgevingen
- Formuleert verbetervoorstellen i.v.m. kwaliteit
- Instrueert medewerkers in het werken volgens kwaliteitsvoorschriften- en richtlijnen
- Werkt mee aan de optimalisatie van de kwaliteitszorg
- Vormt zich permanent (formele, informele en niet-formele vormen van levenslang leren)
- Instrueert medewerkers in het werken volgens veiligheidsvoorschriften en -richtlijnen
- Past de planning aan wijzigende omstandigheden
- Past de werkzaamheden aan wijzigende omstandigheden

Motorische vaardigheden

- Zet ruimte en materiaal in, in functie van een rijke zorg-, speel-, leef- en leeromgeving
- Neemt zorgtaken op in functie van de behoefte van het kind
- Voert ADL-handelingen uit conform de ADL-wetgeving
- Meet parameters behorende tot een aantal biologische functiestelsels*
- Dient de voorgeschreven medicatie toe via subcutane weg, na evaluatie van de arts *
- Handelt volgens de voorgeschreven procedures als de veiligheid van een kind in gevaar is
- Voert specifieke reanimatievaardigheden uit
- Dient voorgeschreven medicatie toe (ADL)
- Past de noodzakelijke eerste hulp toe
- Voert BLS (basic life support) met en zonder AED (automatische externe defibrillator) uit
- Werkt ergonomisch
- Past hef- en tiltechnieken toe
- Sorteert afval
- Gebruikt materialen duurzaam

Omgevingscontext

- De Educatief begeleider jonge kinderen werkt zowel in de kinderopvang, de buitenschoolse opvang en activiteiten (BOA) als in kleuteronderwijs en preventieve gezinszorg.
- De Educatief begeleider jonge kinderen werkt op de werkvloer, in het team met de kinderbegeleiders, kleuteronderwijzers en kinderverzorgers en stuurt kinderbegeleiders operationeel aan
- De Educatief begeleider jonge kinderen gaat constructief om met een verscheidenheid aan kinderen, gezinnen, externen en collega's.
- De Educatief begeleider jonge kinderen neemt zelf initiatief om de kinderen op overgangsmomenten te begeleiden.
- De Educatief begeleider jonge kinderen werkt binnen een pedagogisch kader waarin de ontwikkeling van kinderen centraal staat.

- De Educatief begeleider jonge kinderen werkt binnen het kader van wettelijke voorschriften en kwaliteitsnormen die betrekking hebben op de kinderopvang, de veiligheid, een gezonde leefomgeving en de pedagogische kwaliteit.
- De grootte en samenstelling van de groepen kan variëren afhankelijk van het moment van de dag, de activiteit of de setting.
- Het omgaan met jonge kinderen vereist geduld, veerkracht en het vermogen om in een drukke omgeving rustig en positief te blijven.
- Het bedenken en aanpassen van activiteiten aan de diverse behoeften en niveaus van de kinderen vereist creativiteit en flexibiliteit.

Handelingscontext

- De Educatief begeleider jonge kinderen handelt binnen het afgesproken professionele kader en neemt verantwoordelijkheid voor het eigen werk. Hij/zij toont hierbij initiatief en is zich bewust van de eigen professionele grenzen.
- De Educatief begeleider jonge kinderen moet zich bewust zijn dat gemaakte fouten gevolgen kunnen hebben op korte en lange termijn voor het welzijn van het kind.
- De Educatief begeleider jonge kinderen is betrouwbaar en werkt loyaal en constructief samen met collega's, leidinggevend, gezinnen en externe partners.
- De Educatief begeleider jonge kinderen handelt integer, ethisch en conform de professionele en deontologische principes.
- De Educatief begeleider jonge kinderen toont initiatief binnen het afgesproken professionele kader, zowel in dagelijkse werkzaamheden als in probleemsituaties.
- De Educatief begeleider jonge kinderen verdeelt zijn aandacht tussen de zorg voor één kind en het aandacht hebben voor de groep.
- De Educatief begeleider jonge kinderen bouwt een vertrouwensrelatie op met de kinderen.
- De Educatief begeleider jonge kinderen bekijkt de ontwikkeling van kinderen als een geheel en verbindt de zorg- en pedagogische activiteiten.
- De Educatief begeleider jonge kinderen stelt zich flexibel op.
- De Educatief begeleider jonge kinderen is georganiseerd en kan gestructureerd werken.
- De Educatief begeleider jonge kinderen werkt ergonomisch en kan kinderen tillen en dragen en werkt op kindhoogte.
- Het werken met een groep kinderen vergt stressbestendigheid om tegemoet te komen aan de behoeften van de verschillende kinderen.
- De Educatief begeleider jonge kinderen is alert om de veiligheid van de kinderen te garanderen en de risico's op ongevallen te beperken.
- De Educatief begeleider jonge kinderen is zich bewust van de impact van het eigen handelen en het eigen referentiekader op de dagelijkse praktijk.
- De Educatief begeleider jonge kinderen blijft bij met de ontwikkelingen binnen de sector, dit vergt levenslang leren en het volgen van aangeboden opleidingen.
- De Educatief begeleider jonge kinderen handelt kwaliteitsvol.
- De Educatief begeleider jonge kinderen wisselt op constructieve en transparante wijze informatie uit met de andere actoren conform het deontologisch kader.
- De Educatief begeleider jonge kinderen neemt een coachende en trekkende rol op binnen een team.
- De Educatief begeleider jonge kinderen organiseert de eigen werkzaamheden binnen het afgesproken kader.
- De Educatief begeleider jonge kinderen gaat empathisch om met kinderen en ouders.

- De Educatief begeleider jonge kinderen is zich voortdurend bewust van de impact van de eigen handelingen op zowel het kind als het eigen team.

Autonomie

Is zelfstandig in

- het stellen van prioriteiten tijdens de dagelijkse werking op basis van de signalen en de behoeften van de kinderen
- het indelen van de eigen werkzaamheden
- het organiseren van activiteiten
- het gestructureerd aanpakken van de werkzaamheden
- het coachen van teamleden bij het plannen van de eigen activiteit
- het operationeel leiding geven aan collega's op de werkvloer

Is gebonden aan

- de procedures van de organisatie
- het opvangplan van het kind met specifieke ondersteuningsbehoeften
- de eigenheid van elk kind
- gemaakte afspraken met ouders, teamleden, de organisator, de pedagogisch ondersteuners

Doet beroep op

- ouders voor het uitwisselen van informatie van het kind
- collega's om informatie uit te wisselen en af te toetsen
- deskundigen als het gaat over de aanpak van kinderen met specifieke zorgbehoeften

Verantwoordelijkheid

- Past reflectiemethodes toe op het pedagogisch handelen
- Handelt op basis van observatie van het welbevinden en de betrokkenheid van het kind in functie van de ontwikkeling
- Creëert een rijke en betekenisvolle zorg-, speel-, leef- en leeromgeving voor alle kinderen (individueel en in groep)
- Realiseert betekenisvolle interacties met en voor alle kinderen doorheen de zorg-, speel-, leef- en leermomenten
- Ondersteunt de ontwikkeling van elk kind vanuit een inclusieve visie met oog voor specifieke ondersteuningsbehoeften
- Begeleidt kinderen bij horizontale en verticale overgangsmomenten om pedagogische continuïteit te realiseren *
- Bouwt een samenwerkingsrelatie uit met de ouders als eerste opvoedingspartner
- Werkt buurtgericht
- Neemt het mentorschap op van nieuwe collega's en mensen in opleiding
- Werkt met oog voor hygiëne
- Werkt met oog voor voedselveiligheid
- Voert EHBO uit
- Werkt in teamverband
- Werkt samen met externen
- Werkt digitaal

- Werkt kwaliteitsvol
- Werkt met oog voor welbevinden, veiligheid, orde en netheid
- Werkt duurzaam en milieubewust
- Plant actief de eigen werkzaamheden
- Bouwt de eigen deskundigheid op

2.3 WETTELIJKE ATTESTEN EN VOORWAARDEN

Wettelijke attesten en voorwaarden om de beroepskwalificatie te behalen

Om de beroepskwalificatie van 'Educatief begeleider jonge kinderen' te behalen moet voldaan worden aan volgende wettelijke attesten en/of voorwaarden voor de beroepsuitoefening:

- Van onberispelijk gedrag zijn, zoals dat blijkt uit een uittreksel uit het strafregister (artikel 596.2 "minderjarigenmodel") zoals bepaald in Decreet houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters van 20 april 2012, artikel 6.
- Attest van kennis van levensreddend handelen bij kinderen zoals bepaald in Besluit van de Vlaamse Regering van 22 november 2013 houdend de vergunningsvoorwaarden en het kwaliteitsbeleid voor gezinsopvang en groepsopvang van baby's en peuters, artikel 43.
- Minimum 18 jaar zijn zoals bepaald in Besluit van de Vlaamse Regering van 22 november 2013 houdend de vergunningsvoorwaarden en het kwaliteitsbeleid voor gezinsopvang en groepsopvang van baby's en peuters, artikel 43.
- Medisch geschikt voor de uitoefening van het beroep zoals bepaald in Besluit van de Vlaamse Regering van 22 november 2013 houdend de vergunningsvoorwaarden en het kwaliteitsbeleid voor gezinsopvang en groepsopvang van baby's en peuters, artikel 43.

Wettelijke attesten en voorwaarden na het behalen van de beroepskwalificatie

Er zijn geen wettelijke attesten of voorwaarden verplicht.

Bijkomende wettelijke attesten en voorwaarden, niet verplicht voor het behalen van de beroepskwalificatie

- Afhankelijk van de concrete beroepsuitoefening kan de werkgever het bezit van een attest Nederlands (voor luisteren en gesprekken voeren ERK-niveau B1 - voor lezen en schrijven ERK-niveau A2) als voorwaarde stellen (Conform Besluit van de Vlaamse Regering van 22 november 2013 houdend de vergunningsvoorwaarden en het kwaliteitsbeleid voor gezinsopvang en groepsopvang van baby's en peuters, artikel 43).

3. Arbeidsmarktrelevantie / maatschappelijke relevantie

3.1 ARBEIDSMARKTRELEVANTIE

Tewerkstelling

Op 14 maart 2024 hebben vertegenwoordigers van gezinnen, de kinderopvangsector en experts concrete voorstellen geformuleerd om de Vlaamse kinderopvang te hervormen. Dit resulteerde in het 'Toekomstplan voor de Vlaamse Kinderopvang van Baby's en Peuters', waarin de nadruk ligt op het verbeteren van de kwaliteit en de duurzaamheid van de kinderopvangsector.

Belang van professionalisering en opleiding:

Een van de kernvoorstellen uit het toekomstplan is dat kwaliteitsvolle kinderopvang niet mogelijk is zonder goed opgeleide en gemotiveerde begeleiders. Daarom is het cruciaal om in te zetten op aantrekkelijke en duurzame loopbaanmogelijkheden en motiverende opleidingen voor kinderbegeleiders. Dit is niet alleen noodzakelijk om de kwaliteit van de opvang te garanderen maar ook om personeel te motiveren en te behouden.

De MeMoQ-1-meting van 2024 onderstreept deze noodzaak en formuleert de beleidsaanbeveling om te zorgen voor degelijke opleidingen met voldoende reflectie over educatieve ondersteuning, taalontwikkeling, meertaligheid en groepssocialisatie. Dit bevestigt het belang van blijvende professionalisering binnen de sector.

Waar het gaat over de loopbaanmogelijkheden in de kinderopvang wijst het Toekomstplan op het belang van het profiel 'Educatief Begeleider Jonge Kinderen', een functie die een essentiële rol speelt in de kinderopvang en de bredere sector van opvang en onderwijs voor jonge kinderen. Deze begeleider is medeverantwoordelijk voor de pedagogische kwaliteit binnen de opvang en fungeert als referentiepersoon voor kinderen met specifieke zorgnoden. Daarnaast speelt hij een cruciale rol in de ondersteuning van de overgang naar de kleuterklas en draagt hij bij aan een warme, inclusieve opvangomgeving. De Educatief Begeleider Jonge Kinderen beschikt over expertise in het realiseren van de sociale functie van kinderopvang in de dagelijkse werking en ondersteunt zijn collega's door als mentor op te treden voor kinderbegeleiders in opleiding en voor andere teamleden. Bovendien wordt deze functie meegeteld in de kind-begeleiderratio, waardoor de begeleider effectief bijdraagt aan de dagelijkse opvangpraktijk.

De tewerkstelling voor dit profiel betreft niet alleen de sectoren kinderopvang voor baby's en peuters en buitenschoolse opvang en activiteiten maar strekt zich ook uit tot andere relevante domeinen. De expertise van de Educatief Begeleider Jonge Kinderen richt zich op de doelgroep 'jonge kinderen', waardoor ook de sector van de preventieve gezinszorg, zoals de Huizen van het Kind, een bijkomende tewerkstellingsmogelijkheid biedt. Daarnaast kunnen aanverwante sectoren, zoals het onderwijs, extra kansen op tewerkstelling bieden voor professionals met dit profiel.

Arbeidsmarktkrapte en carrièreperspectieven:

In het licht van de huidige arbeidsmarktkrapte is er nood aan een toekomstgerichte visie om kinderopvang aantrekkelijker en duurzamer te maken. Internationaal onderzoek toont aan dat professionele ontwikkeling en goede arbeidsomstandigheden cruciale elementen zijn voor een kwaliteitsvolle kinderopvang. Momenteel is er weinig ruimte voor carrièreontwikkeling, wat de aantrekkelijkheid van de sector beperkt.

Het profiel van Educatief Begeleider Jonge Kinderen biedt ruimte voor verdere loopbaanmogelijkheden door te fungeren als brug tussen enerzijds kinderbegeleiders baby's en peuters en kinderbegeleiders schoolgaande kinderen, en anderzijds pedagogisch coaches en onderwijsprofessionals.

De Educatief begeleider jonge kinderen zorgt voor een tussenniveau dat begeleiders toelaat om hun vaardigheden te verdiepen en nieuwe verantwoordelijkheden op te nemen. Door een duidelijke leerladder en loopbaanpad te creëren, wordt het gemakkelijker om gekwalificeerd personeel aan te trekken en te behouden.

Inschatting van het benodigde aantal voltijdse equivalenten (VTE):

In het toekomstplan wordt voor groepsopvang uitgegaan van 1 VTE begeleider per leefgroep van 15

kinderen. Op 31 december 2023 waren er 71.639 plaatsen groepsopvang. Dit aantal wordt gedeeld door 15 (wat neerkomt op 4.776 leefgroepen) en vermenigvuldigd met 1,4 om rekening te houden met de minimale openingsdagen (220 dagen per jaar, 11 uur per dag) en een voltijdse tewerkstelling van 38 uur per week.

Dit komt neer op een geschat benodigd aantal van 6.686 VTE. Dit indicatieve cijfer houdt geen rekening met eventuele toekomstige uitbreidingen van het aantal kinderopvangplaatsen.

Conclusie:

Het Toekomstplan voor de Vlaamse Kinderopvang van Baby's en Peuters stelt concrete maatregelen voor om de kwaliteit van de kinderopvang te verhogen en de sector aantrekkelijker te maken. Het plan wijst hierbij op het grote belang van het profiel Educatief Begeleider Jonge Kinderen, dat zorgt voor pedagogische kwaliteit, begeleiding en mentoring.

Daarnaast is er een dringende nood aan meer loopbaanmogelijkheden en een duurzaam personeelsbeleid, gezien de arbeidsmarktkrapte en het huidige tekort aan doorgroeimogelijkheden. Met een inschatting van 6.686 VTE voor groepsopvang, wordt ook duidelijk dat een strategisch en toekomstgericht beleid noodzakelijk is om voldoende gekwalificeerde kinderbegeleiders te garanderen.

Door in te zetten op professionalisering, een heldere leerladder en duurzame arbeidsomstandigheden, kan de Vlaamse kinderopvang een sterke, toekomstbestendige sector worden die optimale zorg en educatie biedt aan jonge kinderen.

Vacatures

Hieronder beperken we ons tot de twee meest gerelateerde beroepen: de verantwoordelijke kinderopvang en de begeleider kinderopvang.

Verantwoordelijke kinderopvang: vacatures, werkzoekenden, spanningsindicator, evolutie en knelpuntberoep

Verantwoordelijke kinderopvang is een knelpuntberoep.

Verantwoordelijke kinderopvang

855

Ontvangen vacatures

(in de periode jan 2024 - dec 2024)

100

Openstaande vacatures

(einde dec 2024)

75

Werkzoekenden zonder werk in bemiddeling (WZ)

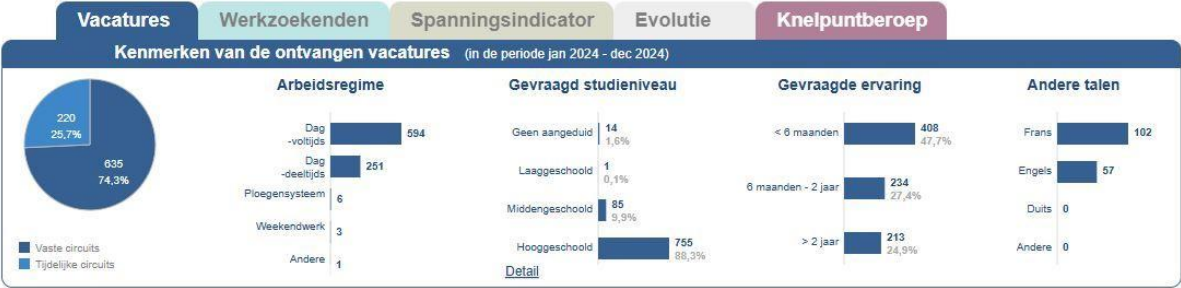
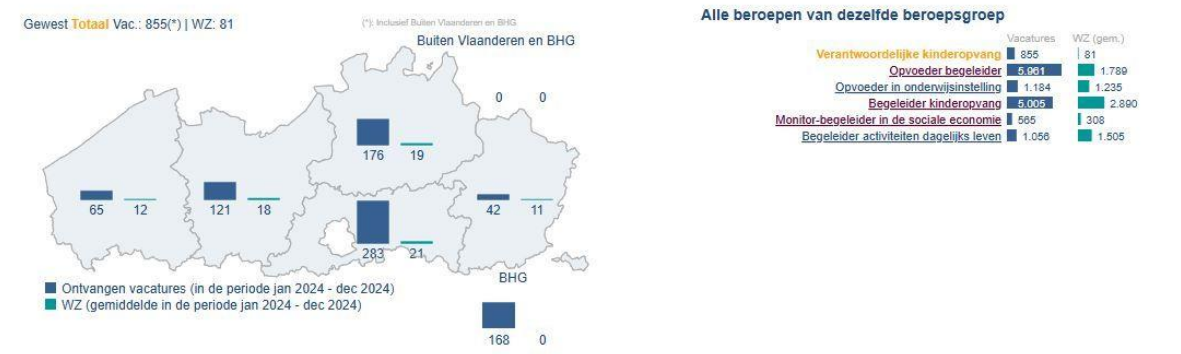
(einde dec 2024)

81

Werkzoekenden zonder werk in bemiddeling (WZ)

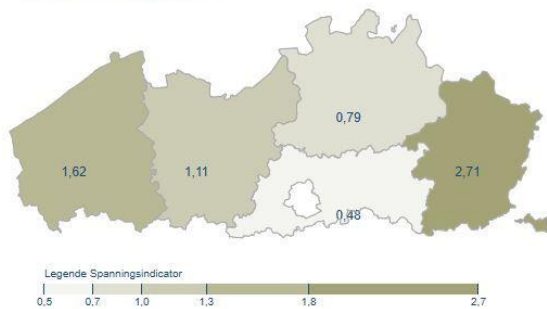
(gemiddelde in de periode jan 2024 - dec 2024)

Totaal - december 2024 - Vacatures in Normaal Economisch Circuit (zonder Uitzendopdrachten) rechtstreeks aan VDAB gemeld (NECzU_R) ⓘ

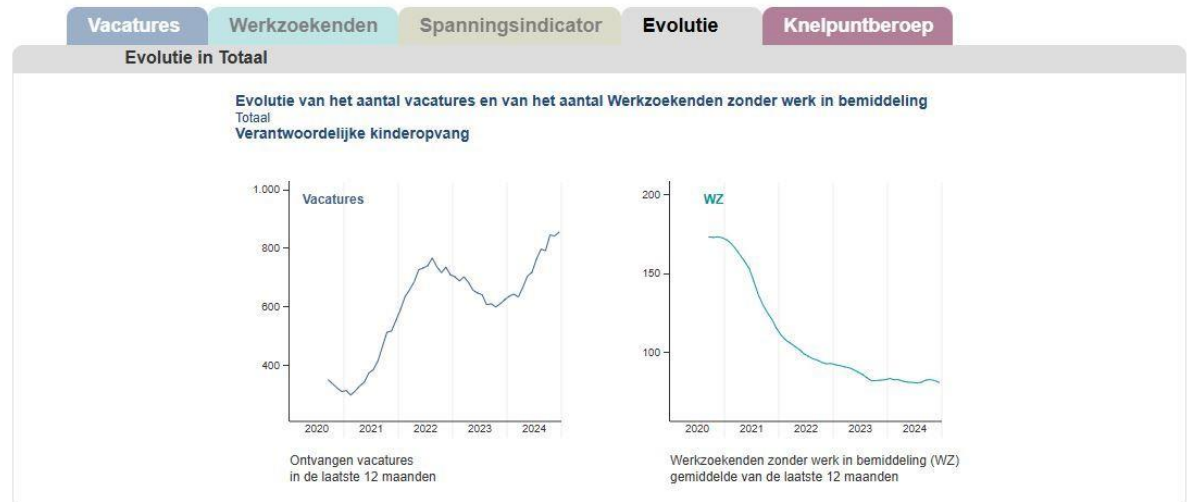

Gewest **Totaal** | Spanningsindicator: 0,67

Alle beroepen van dezelfde beroepsgroep

	Vacatures	WZ (gem.)
Verantwoordelijke kinderopvang	855	81
Opvoeder begeleider	5.981	1.789
Opvoeder in onderwijsinstelling	1.184	1.235
Begeleider kinderopvang	5.005	2.890
Monitor-begeleider in de sociale economie	565	308
Begeleider activiteiten dagelijks leven	1.056	1.505

Vacatures

Werkzoekenden

Spanningsindicator

Evolutie

Knelpuntberoep

Knelpuntberoep

Verantwoordelijke kinderopvang

Verantwoordelijke kinderopvang is een knelpuntberoep omwille van kwantitatieve en kwalitatieve redenen.

Een verantwoordelijke kinderopvang staat in voor het organiseren en realiseren van educatieve activiteiten om het leren en de ontwikkeling van het kind te bevorderen. Bijkomend kan deze verantwoordelijke de coördinatie van een team en de leiding van het kinderopvangverblijf of -netwerk opnemen.

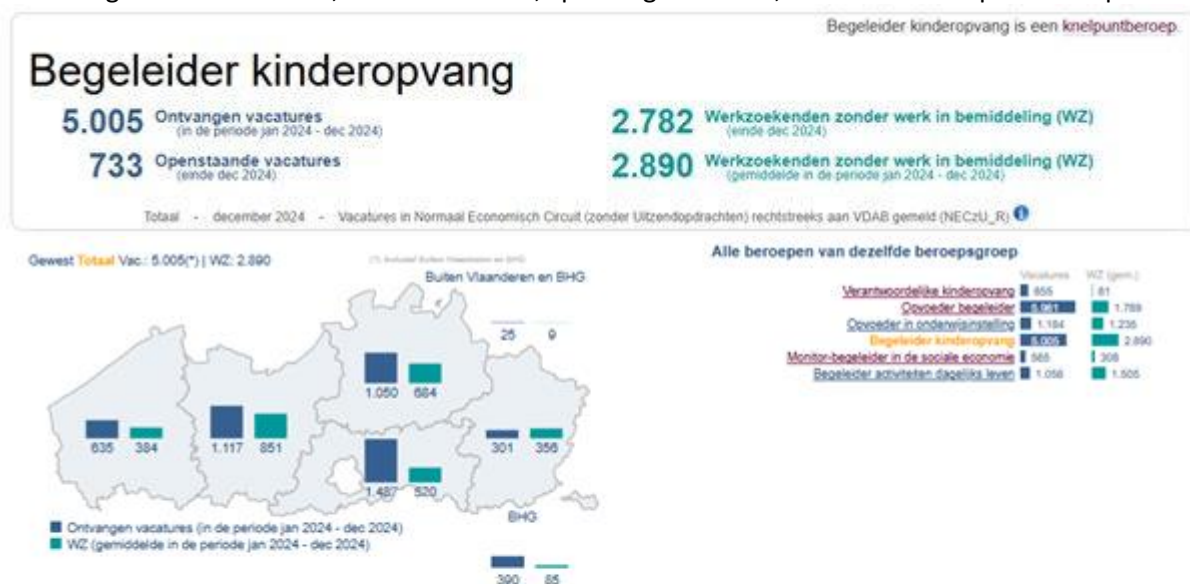
Er zijn te weinig kandidaten die in aanmerking komen voor dit beroep. Het kwantitatieve tekort wordt wellicht verder verscherpt door de verstrenge kwalificatievereisten waaraan loontrekkende verantwoordelijken die vóór april 2015 in de job gestart zijn sinds 2020 moeten voldoen. Een voorbeeld: verantwoordelijken tewerkgesteld in een opvang met 19 plaatsen of meer moeten sinds 2020 op zijn minst over een relevant bachelordiploma beschikken. Voor de verantwoordelijken die vanaf april 2015 in de job zijn gestart geldt dit al. Er zijn ook een aantal uitzonderingen op de nieuwe vereisten, bijvoorbeeld voor verantwoordelijken met een aantal jaren ervaring.

Daarnaast moeten verantwoordelijken kinderopvang over een combinatie van economische, sociale en pedagogische competenties beschikken.

Wat is eigenlijk een knelpuntberoep ?

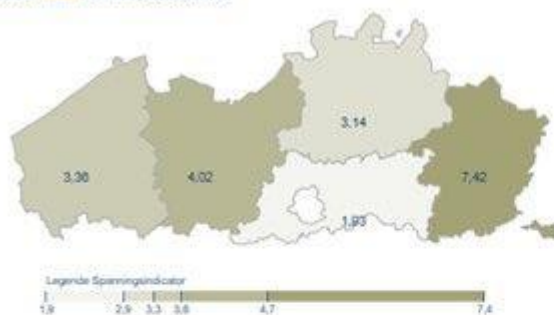
[Exporteer deze tekst naar pdf](#)

Kinderbegeleider: vacatures, werkzoekenden, spanningsindicator, evolutie en knelpuntberoep

Gewest **Totaal** | Spanningsindicator: 3,07

Alle beroepen van dezelfde beroepsgroep

Beroep	Vacatures	WZ (pers.)
Verantwoordelijke kinderopvang	855	41
Ouderbegeleider	6.981	1.789
Ouderbegeleider in onderwijsinstelling	1.154	1.235
Begeleider kinderopvang	6.005	2.890
Monitorbegeleider in de sociale economie	565	308
Begeleider activiteiten sociale leven	1.056	1.505

Vacatures
Werkzoekenden
Spanningsindicator
Evolutie
Knelpuntberoep

Knelpuntberoep

Begeleider kinderopvang

Begeleider kinderopvang is een knelpuntberoep omwille van kwantitatieve en kwalitatieve redenen en, waar het buitenschoolse kinderopvang betreft, ook omwille van specifieke arbeidsomstandigheden.

Een begeleider kinderopvang voedt kinderen mee op en stimuleert hen in hun ontwikkeling. Dit kan zowel bij dagopvang voor baby's en peuters als bij opvang voor kinderen buiten de schooluren.

Er zijn te weinig kandidaten die in aanmerking komen voor het beroep. Daartegenover staat een groot aantal vacatures. Het kwantitatieve tekort kan vanaf 2024 groter worden gezien de ingang van enkele verstrengde kwalificatievereisten, zoals het beschikken over een relevant certificaat, attest, diploma of getuigschrift. Er zijn een aantal uitzonderingen op de nieuwe vereisten, bijvoorbeeld voor begeleiders met een aantal jaren ervaring. Er worden ook maatregelen genomen om de tekorten te milderen: zo kan men in de kinderopvang logistieke medewerkers aanwerven die bepaalde taken kunnen overnemen. Verder probeert men ook voor dit beroep het aanbod te verhogen via het structureel instroomkanaal: kandidaten zonder het juiste diploma gaan reeds aan de slag bij een werkgever en volgen ondertussen een opleiding.

Naast het kwantitatieve tekort speelt ook de wijzigende inhoud van het beroep een rol: begeleiders kinderopvang hebben steeds vaker competenties nodig zoals het kunnen omgaan met diversiteit en het stimuleren van taalontwikkeling. De aansluiting tussen het onderwijs en deze veranderde vereisten is dan ook een aandachtspunt.

Tot slot kunnen de arbeidsomstandigheden zoals een gesplitst uurrooster met vroege ochtend- en avondwerkuren kandidaten afschrikken waar het buitenschoolse kinderopvang betreft.

Dikwijls deeltijds werk

[Wat is eigenlijk een knelpuntberoep ?](#)

[Exporteer deze tekst naar pdf](#)

4. Samenhang

Samenhang bij indiening dossier januari 2025:

Educatief begeleider jonge kinderen	
Kinderbegeleider baby's en peuters	Kinderbegeleider schoolgaande kinderen